

Közjegyzői hatáskörbe került a fizetési meghagyásos eljárás

Jelen hírlevelünk témája a fizetési meghagyás szabályozásának 2010 júniusától hatályba lépett módosítása, amely révén értékhatártól függetlenül – a németországi szabályozáshoz hasonlóan – a közjegyzők hatáskörébe kerül fizetési meghagyásos eljárás. A szabályozás módosításának köszönhetően előreláthatólag leegyszerűsödik és felgyorsul a nem vitatott pénz fizetésére irányuló követelések érvényesítése, és jelentősen csökken a bíróságok terhelése.

A polgári perrendtartás, valamint a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009 évi L. törvény vonatkozó rendelkezéseinek 2010. június 1-i hatálybalépéséig pénzkövetelések és ingó dolgok kiadása iránti lejárt követelések egyszerűsített eljárásban történő elbírálására irányuló, az illetékes bíróság hatáskörébe tartozó nemperes eljárás volt. Az új szabályozás alapján már csak pénz fizetésére irányuló, lejárt követelések érvényesíthetők fizetési meghagyásos eljárásban, mely a módosítás hatálybalépése óta közjegyzői hatáskörébe tartozó polgári nemperes eljárás.

Előzmények, a módosítás okai

A fizetési meghagyásos eljárás szabályozásának lényege annak egyszerűsége és az alacsonyabb költsége mellett az eljárás más peres, illetve nemperes eljárásokhoz képest gyorsabb lefolytatása. Ennek megfelelően már 2009. óta érvényes volt, hogy a bíróság – annak megfelelő kitöltése és benyújtása esetén – a kérelem beérkezésétől számított 15 napon belül köteles a fizetési meghagyást kibocsátani. Valójában azonban a bíróságok túlterheltségükből fakadóan már az ezt megelőzően fennálló 30 napos határidőt sem tudták betartani, és az elintézési idő átlagosan 240 nappal elhúzódott. Tekintettel arra, hogy a fizetési meghagyásos eljárást kérelmezők között nagy arányban gazdasági társaságok szerepeltek, az eljárás ilyen mérvű elhúzódása a gazdasági életre is jelentős kihatással volt. A fizetési meghagyásos ügyek évente korábban átlagosan 400.000 esetet tettek ki, de tekintettel arra, hogy a szabályozás, amely szerint – a korábbi kettőszázezer forintos értékhatárt felemelve – az egymillió forintot el nem érő követelések kizárólag fizetési meghagyásos eljárás útján érvényesíthetők már 2009-től érvénybe lépett, így ez a szám tovább nőtt. Éppen a bíróságok ügyterhének csökkentése miatt döntött a jogalkotó úgy, hogy a fizetési meghagyásos eljárás átkerül a közjegyzői hatáskörébe.

A fizetési meghagyásos eljárás közjegyzői hatáskörbe kerülése a pénzkövetelés érvényesítésének németországi szabályozásához hasonló, míg azon módosítás, amely lehetővé teszi a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem elektronikus úton történő intézését, a fizetési meghagyás általános európai szabályozást követi.

Főszabállyá váló elektronikus ügyintézés

A módosítás hatálybalépését megelőzően fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem – akár természetes, akár jogi személy volt a kérelmező – kizárólag az erre a célra rendszeresített, papír alapú úrlapon volt előterjeszhető. Az új szabályozás a kérelem elektronikus úton történő benyújtását teszi általánossá, a módosítás hatálybalépését követően azonban a papír alapú űrlapot kizárólag természetes személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező jogalany használhat, feltéve, ha nem jogi képviselő közreműködésével jár el. A jogi képviselő által nem képviselt fél továbbá beadványát bármelyik közjegyzőnél szóban is előterjeszheti. Jogi személy, valamint jogi képviselővel rendelkező bármely személy főszabály szerint kizárólag elektronikus úton adhat be kérelmet – kivéve, ha kérelméhez meghatározott papír alapú mellékletet, például költségkedvezmény iránti vagy igazolási kérelmet csatol. E szabály megszegése a kérelem hivatalból történő, automatikus elutasítását vonja maga után.

Míg papír alapú kérelem esetén továbbra is 15 nap maradt az ügyintézési határidő, az elektronikus ügyintézés esetén ez a beérkezéstől számított 3 munkanapra rövidült (ezen határidőkbe nem számít bele egy esetleges hiánypótlási felhívás esetén a hiányok pótlásáig terjedő idő). Ehhez kapcsolódó rendelkezés, hogy a díjköteles beadvány beérkezési idejének az ügyintézési határidő számítása szempontjából azt a napot kell tekinteni, amikor a díjat a Magyar Országos Közjegyzői Kamara (a továbbiakban: MOKK) pénzforgalmi számláján jóváírták. Az elektronikus benyújtás a gyakorlatban úgy történik, hogy a kérelem a MOKK online rendszerén keresztül kitöltve, majd minősített elektronikus aláírással, valamint minősített időbélyegzővel ellátva kerül benyújtásra. A kérelem adatainak beviteléről annak benyújtója a MOKK rendszerén keresztül, elektronikus úton automatikus visszaigazolást kap, amelyben már a beadvány tartalmi elemein túl az eljáró közjegyző neve és székhelye is szerepel, akit a rendszer egyenlő arányú eloszlásban,

automatikusan választ ki a közjegyzők közül, tekintettel arra, hogy illetékességük az egész országra kiterjed. Az ügyintézési határidő lerövidülése mellett ezen automatizált, az egész országra kiterjedő arányos ügyelosztás hivatott biztosítani a gyorsabb ügyintézését, valamint az a szabályozás, amely alapján, kiugró ügyszám esetén az érintett közjegyző kérheti másik közjegyző kijelölését, illetve folyamatban levő ügyek esetén helyettesítést.

További újdonsága a szabályozásnak, hogy a jogerős fizetési meghagyáshoz kapcsolódó végrehajtási eljárásra is érvényesek a kérelem benyújtásának szabályai, vagyis a kapcsolódó végrehajtási kérelmek esetén is az elektronikus benyújtási kötelezettség vált főszabállyá. Ilyenkor a végrehajtás elrendelésére a fizetési meghagyásos eljárásnak a MOKK rendszerében rögzített adatai alapján kizárólag végrehajtási lappal (illetve biztosítási intézkedést elrendelő végzéssel) kerül sor úgy, hogy a végrehajtási lap a MOKK rendszerén keresztül elektronikus közokiratként kerül kiállításra, amelyet a MOKK és a Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara elektronikus úton küld meg az illetékes végrehajtónak.

Az eljárási díj, és annak megfizetése

Illetéket a gyakorlatban csak perré alakulás esetén, valamint a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem elutasítása, továbbá az eljárás megszüntetése okán történő perindítás esetén, a peres eljárásban kell fizetni. (Továbbá a közjegyző határozata ellen előterjesztett fellebbezés elbírálása iránti bírósági eljárásban, valamint a jogerős fizetési meghagyás elleni perújítási eljárásban.)

A fentiekől függetlenül a kérelem benyújtásához kapcsolódóan továbbra is fennáll a díjfizetési kötelezettség, csak azt már nem illetékeknek, hanem egyszerűen eljárási díjnak minősül. Ennek mértéke a főkövetelés tőkeösszegének (több főkövetelés esetén ezek együttes tőkeösszegének) 3 %-a, de legalább 5.000 Ft és legfeljebb 300.000 Ft.

A díjfizetés papír alapú és szóban előterjesztett kérelmek esetén kizárólag postai készpénz-átutalási megbízással teljesíthető. Gyakorlati nehézséget okozhat a nem megfelelő bankkártyával rendelkező jogi személyek, illetve jogi képviselők számára, hogy elektronikus kérelem esetén bankkártyával kezdeményezett átutalással lehet csak megfizetni az eljárási díjat. Többletköltséget jelenthet, ha a bankkártyával rendelkező személy nem a MOKK által megbízott számlavezető banknál rendelkezik számlával, hiszen a banki átutalásnak további költségvonzata merülhet fel. 2011. március 1-jétől választható díjfizetési lehetőség lesz a banki átutalás, illetve elektronikus kérelmet előterjesztők számára a kamarával történt megállapodás alapján a keretösszegeből lehívással történő díjfizetés.

Az új szabályozással jelentősen megnő az esély a lejárt pénzkövetelések gyors és hatékony érvényesítésére, így – a jogalkotói szándék szerint – a kisebb összegű, ún. látens követelések behajtása érdekében is nagyobb eséllyel indulnak fizetési meghagyásos eljárások, és ennek következtében a körbetartozások száma is csökkenni fog. Természetesen azonban továbbra is lehetősége van a kötelezetteknek – a kézbesítéstől számított 15 napon belül – ellentmondással élni, és így a kellő időben előterjesztett ellentmondás folytán a fizetési meghagyásos eljárás, az ellentmondással érintett részben perré alakul át, vagyis ekkortól a jövőben is bírósági hatáskörben folytatódik az eljárás.

bpv | JÁDI NÉMETH Ügyvédi Iroda |

H-1051 Budapest, Vörösmarty tér 4. |

Telefon: (+36) 1 429 4000 | Fax: (+36) 1 429 4001 |

budapest@bpv-jadi.com | www.bpv-jadi.com

bpv | LEGAL

Brussels – Bucharest – Budapest – Baden – Bratislava – Prague – Vienna

www.bpvlegal.com